

POROČILO O NOTRANJEM REVIDIRANJU V LETU 2022

TATJANA KIRN VOLK, direktorica SNR
Ljubljana, 3.3.2023

UVOD

Na podlagi določil Zban-3, Pravilnika o delovanju Službe notranje revizije in Standardov strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju (odslej: Standardi), je Služba notranje revizije (odslej: SNR) pripravila Letno poročilo o delovanju notranjega revidiranja v letu 2022 (odslej: Letno poročilo SNR 2022), in obsega:

- poročilo o uresničitvi letnega načrta dela;
- ocena skladnosti prakse prejemkov;
- povzetek pomembnejših ugotovitev opravljenih pregledov poslovanja in realizacije priporočil,
- izjavo o organizacijski neodvisnosti SNR.

Poročilu o notranjem revidiranju v letu 2022, je priloženo mnenje nadzornega sveta.

POGOSTEJE UPORABLJENE OKRAJŠAVE

Kratica	Pomen	Kratica	Pomen
BS	Banka Slovenije	PO	Pravne osebe
DHL	DH Leasing d.o.o.	PPDFT	Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma
DPC	Direktor poslovnega centra	SLA	Service level agreement – dogovor o zagotavljanju nivoja storitev
eIDAS	Uredba EU 910/2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu	SNR	Služba notranje revizije
FO	Fizične osebe	SPM	Sektor poslovne mreže
IKT	Informacijsko komunikacijska tehnologija	SWIFT CSCFv2022	Swift cyber security control framework 2022
IS	Informacijski sistem	ZBan-3	Zakon o bančništvu, Ur.l.RS št. 92/2021
IT	Informacijska tehnologija	ZBS	Združenje Bank Slovenije
KKPE	Kreditna komisija PE	ZPotK -2	Zakon o potrošniških kreditih, Ur.l. RS št. 77/2016
OE	Organizacijska enota	ZS	Zunanji strokovnjak / veščak, ki v imenu SNR izvede notranje revizijski pregled
PE	Poslovna enota		

URESNIČITEV LETNEGA NAČRTA DELA

REVIZIJSKI PREGLEDI

	Redni / načrtovani		Izredni		Skupaj		
	SNR	ZS	SNR	ZS	SNR	ZS	Skupaj
Načrtovani	8	5	-	-	8	5	13
Zaključeni	7	3	1	1	8	4	12
V izvajanju		2	-	-		2	2

- Razen enega, so vsi redni načrtovani pregledi s strani SNR izvedeni. Pregled Okvirja upravljanja modelskega tveganja je bil prenesen v okvirni načrt za leto 2023, saj ob pričetku četrtega kvartala razvojne aktivnosti še niso bile zaključene v zadostni meri, da bi bil pregled smiseln.
- Dva pregleda (Zunanji izvajalec NLB, Razvoj P2M produktov) še nista zaključena in sta v izvajanju, zaradi razlogov na strani zunanjih strokovnjakov na področjih, na katerih zaposleni v SNR ne razpolagajo s specialističnimi znanji.
- Dodatno sta bila izvedena dva izredna pregleda, enega so izvedli interni resursi SNR, enega pa zunanji strokovnjak / specialist.
- **Merilo uspešnosti delovanja SNR**, določenega v okvirnem načrtu dela za leto 2022, **je doseženo.**

REVIZIJSKI PREGLEDI V 2022

Št.	Pregled	Preveritev upravljanja/ kontrol naslednjih ključnih tveganj**:
1	Kreditni pravni osebam	Kreditno tveganje, Operativno tveganje
2	Kreditni fizičnim osebam	Kreditno tveganje, Tveganje skladnosti
3	Okvir upravljanja tveganja dobičkonosnosti	Tveganje dobičkonosnosti, Obrestno tveganje,
4	Razvoj in uporaba P2M produktov*	Operativno tveganje, Tveganje skladnosti,
5	Upravljanje IT operacij	IKT tveganje
6	Pregled zunanjega izvajalca NLB d.d.*	Tveganje zunanjih izvajalcev, Tveganje skladnosti
7	Pregled zunanjega izvajalca Rekono d.o.o.	Tveganje zunanje izvajalcev, Tveganje skladnosti, IKT tveganje
8	DH Leasing	Kreditno tveganje, Tveganje skladnosti
9	Identifikacija sumljivih in goljufivih transakcij pri procesiranju takojšnih plačil	IKT tveganje, Tveganje prevar in zlorab
10	PE Celje	Tveganje prevar in zlorab
11	Delta presoja SWIFT CSCFv2022	Tveganje skladnosti, IKT tveganja
12	Trženje vzajemnih skladov	Tveganje skladnosti, Operativno tveganje
13	PPDFT	Tveganje skladnosti, Operativno tveganje
14	Prejemki	Tveganje skladnosti

*- pregleda sta še v izvajanju, ** IKT tveganje, tveganje zunanjih izvajalcev, tveganje prevar in zlorab so podvrsta operativnega tveganja

OSTALE POMEMBNEJŠE AKTIVNOSTI

Poleg notranje revizijskih pregledov, so v SNR v leta 2022 potekale tudi **naslednje pomembnejše/obsežnejše aktivnosti:**

- izvedena je bila **zunanja presoja kakovosti delovanja SNR**; ki je **potrdila skladnost delovanja notranjega revidiranja s Standardi** v vseh pomembnih pogledih;
- koordinacija dela zunanjih revizorjev **v zaključni reviziji za leto 2021 in predhodni reviziji računovodskih izkazov za leto 2022;**
- **Redne naloge povezane z delovanjem notranjega revidiranja:**
 - spremljava realizacije priporočil,
 - poročanje o delovanju SNR,
 - izdelava okvirnega letnega načrta za 2023,
 - koordinacija in spremljava dela koordinacije zunanjih strokovnjakov za izvedbo posameznih pregledov,
 - koordinacija skupnega pregleda zunanjega izvajalca Rekono d.o.o. za 4 naročnice (DBS, PHV, Addiko in DH),
 - Nadgradnja metodike revidiranja - vzpostavitev enotnih pravil delovanja notranjega revidiranja v obliki Priročnika.
- **Sodelovanje z ostalimi dajalci zagotovil:** koordinacija pregledov BS, koordinacija sprotnih poizvedb BS;
- **Neformalno svetovanje internim deležnikom znotraj DH:** podajanje komentarjev / mnenj na osnutke internih aktov, politik, strategij itd.

UPORABA VIROV

Interni viri SNR:

- V septembru se je SNR **okrepila z izkušeno notranjo revizorko, s strokovnim nazivom.** Kljub naporom, izpadov virov zaradi kadrovskih sprememb na nivoju operativnih revizorjev, v letu 2022 še nismo uspeli v celoti nadomestiti.
- Število bruto razpoložljivih dni je bilo za 161 dni (oz. 16%) manjše od načrtovanih, kar na letnem nivoju ustreza **manjka 0,64 revizorja od načrtovanih.**
- Izpad virov je bil deloma nadomeščen z manjšim koriščenjem dopustov od načrtovanih, saj je bil **neto razpoložljivih čas le za 11% manjši od načrtovanega.**
- Deloma pa smo izpad virov upravljali s prerazporeditvijo aktivnosti - **za aktivnosti povezane z delovanjem SNR, je bilo porabljenih za 33% manj časa od načrtovanega.**
- **80% neto razpoložljivega časa je bilo porabljeno za revizijske aktivnosti in aktivnosti povezane z delovanjem SNR.** Porabljen čas za revizijske aktivnosti je v okviru načrtovanega
- **10% neto razpoložljivega časa je bilo porabljenega za sodelovanje z drugimi dajalci zagotovil** (večina zunanji revizor).

Zunanji veščaki / strokovnjaki:

- Zunanje veščake angažiramo za izvedbo pregledov na področjih, na katerih zaposleni v SNR ne razpolagajo s specialističnimi znanji in/ali za izvedbo skupnih pregledov zunanjih izvajalcev v okviru koordinacije ZBS ali ostalih naročnic. Praviloma gre za strokovnjake s področja IT oz. informacijske varnosti.
- **V letu 2022 smo angažirali zunanje veščake za izvedbo 7 pregledov.** Od tega se trije nanašajo na skupne preglede zunanjih izvajalcev oz. pregled spremljave priporočil zunanjega. Eden pa pregled skladnosti SWIFT.
- **Skupna pogodbeni vrednost vseh pregledov, izvedenih s strani zunanjih veščakov, znaša 28.931,87 EUR z DDV.**

OCENA SKLADNOSTI PRAKSE PREJEMKOV

OCENA SKLADNOSTI PRAKSE PREJEMKOV

- ❖ **Višina dodeljenih in izplačanih variabilnih prejemkov v letu 2022 za leto 2021**, opredeljenim zaposlenim oz. zaposlenim, katerih aktivnosti lahko pomembno vplivajo na profil tveganosti hranilnice, **ne presega omejitev iz Zban-3 in nima negativnih vplivov na kapitalsko ustreznost oz. sposobnost pridobivanja kapitala hranilnice.**
- ❖ Kljub temu, je potrebno, da hranilnica nadaljuje in dokonča že začete aktivnosti za zagotovitev večje stopnje skladnosti sistema prejemkov z regulatornimi zahtevami in organsko rastjo hranilnice, s čimer bo tudi učinkovitejše obvladovala tveganja povezana s pridobivanjem in zadržanjem ustrezno usposobljenih ključnih kadrov.

POMEMBNEJŠE UGOTOVITVE IN SPREMLJAVA PRIPOROČIL

SPLOŠNE OCENE IN POMEMBNEJŠE UGOTOVITVE

1/3

- ❖ Na podlagi zaključenih pregledov ocenjujemo, da ima hranilnica v splošnem vzpostavljeno notranje upravljanje in notranje kontrole za obvladovanje ključnih tveganj na pregledanih področjih, pri čemer so na nekaterih področjih potrebne nadgradnje za izboljšanje učinkovitosti njihovega delovanja, kot predstavljeno v nadaljevanju. Obseg in prioriteta izvedbe nadgradenj, je odvisna od dosežene stopnje razvoja na pregledanem področju ter izpostavljenosti tveganjem.
- ❖ Na področju **odobravanja kreditov pravnim osebam** hranilnica kontrolni sistem redno nadgrajuje, predvsem v smeri naraščajoče aplikativne podprtosti procesa, z namenom zmanjševanja izpostavljenosti operativnemu in posredno tudi kreditnemu tveganju. Tekom leta je okrepila kontrole ažurnosti elektronskega arhiviranja kreditnih map, ki jih bo še nadgradila s kontrolami kakovosti dokumentacije in pravilnosti podatkov. S tem bodo operativna tveganja še bolj učinkovito obvladovana.
- ❖ Sistem notranjega upravljanja, obvladovanja tveganj in notranjih kontrol v procesu **odobravanja kreditnih poslov fizičnim osebam** v POP modulu je zasnovan zadovoljivo. Z nadaljnjo optimizacijo kreditnega procesa, v smeri večjega deleža obdelanih in odobrenih vlog v POP modulu, se bo zmanjšalo operativno tveganje in posredno tudi kreditno tveganje. Poenotenje pravil in prakse pa odpravilo tveganje skladnosti pri zaračunavanja nadomestil strankam ob predčasnem poplačilu.
- ❖ Hranilnica ima oblikovane nekatere posamične elemente notranjega upravljanja, obvladovanja tveganj in notranjih kontrol na **področju upravljanja tveganja dobičkonosnosti**, katere pa je potrebno nadgraditi. Z vzpostavitev rednega poročanja o skladnosti cen s profilom tveganosti se bo zmanjšalo tveganje skladnosti. Redno preverjanje ustreznosti metodologije določanja cen in določitev dopustnih meja kreditov s fiksno mero, pa bo olajšalo spremljanje in obvladovanje tveganja dobičkonosnosti.

SPLOŠNE OCENE IN POMEMBNEJŠE UGOTOVITVE

2/3

- ❖ Notranje upravljanje, obvladovanje tveganj in ključne kontrole na **področju upravljanja IT operacij** se večinoma izvajajo. Z vzpostavitvijo enotne metodologije upravljanja informacijskih sredstev in okrepitvijo nadzora nad prijavami, se bodo minimizirala operativna in varnostna tveganja, povezana z IT.
- ❖ **Zunanji izvajalec Rekono**, je v času izvedbe pregleda, v vseh pomembnih pogledih izpolnjeval regulativne zahteve ter zagotavljal skladnost in učinkovito obvladovanje varnostnih in drugih povezanih tveganj s storitvijo Rekono (storitev elektronske identitete oziroma avtentikacije in digitalnega podpisa na daljavo). Ustrezna višina zavarovanj in dosledno izvajanje postopkov obvladovanja incidentov, bodo minimizirala tveganje skladnosti in operativnega tveganja.
- ❖ Odvisna družba **DH Leasing** ima vzpostavljene postopke in kontrole na področju opravljanja osnovne dejavnosti – leasing poslov, ki večinoma delujejo, s sprejemljivo pojavnostjo občasnih napak. Dokončanje aktivnosti za okrepitev upravljanja odvisne družbe, bo zmanjšalo tveganje skladnosti in operativno tveganje.
- ❖ Hranilnica ima vzpostavljene nekatere posamezne ključne elemente notranjega upravljanja, obvladovanja tveganj in ključnih kontrol na področju **identifikacije sumljivih in goljufivih transakcij pri procesiranju takojšnjih plačil**. Z rednim dopolnjevanjem sistema za odkrivanje in preprečevanje zlorab pri procesiranju transakcij ter jasno opredelitvijo protokola za odkrivanje prevar, se izboljšuje učinkovitost odziva ob morebitnih zlorabah.

SPLOŠNE OCENE IN POMEJBNEJŠE UGOTOVITVE 3/3

- ❖ V pregledani kreditni mapi dotičnega posla v **PE Celje**, ni obstajala verodostojna dokumentacija o odobritvi predmetnega posla na pristojnih organih odločanja. Zoper kršitelja so bile izvedene sankcije.
- ❖ Hranilnica je v splošnem skladna s spremembami okvirja **SWIFT CFCSv2022**, ki so pričele veljati v 2022. Z namenom minimizacije operativnih in IKT tveganj, kaže okrepiti kontrole za zaznavanje neobičajnih aktivnosti oz. transakcij.
- ❖ Ocenjujemo, da poteka proces **trženja enot vzajemnih skladov** na vpisnih mestih DH v splošnem v skladu z zahtevami regulative in pravili družbe za upravljanje. Dokončanje razvoja interne aplikativne podpore bo okrepilo obvladovanje operativnih tveganj. Vzpostavitev kontrole ob spremembi bančnega računa, bo zmanjšalo morebitno tveganje prevar.
- ❖ V hranilnici je vzpostavljen sistem notranjih kontrol na **področju PPDFT**, ki se redno spremlja, nadzira in dopolnjuje v skladu s spremembami regulative ter izboljšavami informacijske podpore ter deluje ustrezno. Hranilnica je sprejela odločitev glede prekinitve / omejitve poslovnih razmerij s ponudniki storitev na področju virtualnih valut, okrepila nadzor nad pečimi računi, čimer je še dodatno zmanjšala tveganja na tem področju. Pooblaščenec PPDFT na nivoju Skupine DH redno izvaja nadzor nad delom ostalih enot v Skupini DH in o tem poroča upravljalnemu organu.
- ❖ Ugotovitve iz pregleda Prejemki so povzete v Oceni skladnosti prakse prejemkov.

SPREMLJAVA PRIPOROČIL

- Služba notranje revizije spremlja potek realizacije priporočil in o tem redno, kvartalno poroča upravi, in, polletno revizijski komisiji in nadzornemu svetu.
- Pri spremljavi realizacije priporočil v letu 2022 nismo beležili pomembnega števila priporočil, z zamujenim rokom za realizacijo. To je odraz tekoče, sprotne realizacije priporočil in vzpostavljenih postopkov pravočasnega in utemeljenega podaljševanja rokov na upravi, v primeru morebitnih težav pri realizaciji.
- Po stanju konec leta 2022 je odprtih 48 priporočil, pri čemer, kar **81% priporočilom, rok za realizacijo še ni potekel**. 8 priporočil je v izvajanju in so v pretežni meri delno izvedena oz. so v zaključni fazi. Le 1 priporočilo je zapadlo – aktivnosti za realizacijo priporočila še niso izvedene v zadostni meri.
- **58% odprtih priporočil je nizke in srednje prioritete**, kar odraža v povprečju oz. v splošnem srednjo izpostavljenost hranilnice tveganjem.

ORGANIZACIJSKA NEODVISNOST

IZJAVA O ORGANIZACIJSKI NEODVISNOSTI

- ❖ V organizacijski shemi hranilnice, je SNR umeščena neposredno pod upravo hranilnice in je s tem omogočeno *neposredno poročanje upravi in zagotovljena organizacijska neodvisnost od področij, ki jih revidira*. Organizacijsko neodvisnost notranjega revidiranja in funkcijsko odgovornost notranjega revidiranja organu nadzora oz. nadzornemu svetu se izvaja s *podajanjem soglasij nadzornega sveta k različnim zadevam notranjega revidiranja* (npr. pravila delovanja, letni načrt, imenovanje in razrešitev direktorice SNR itd.). Z organizacijsko umeščenostjo in poročevalskimi tokovi do upravljalnega organa hranilnice, SNR izpolnjuje zahteve Standarda 1110 in 1100 glede organizacijske neodvisnosti in nepristranskosti ter osebne neodvisnosti.
- ❖ Vsi posamezni zaposleni v SNR so s *podpisano izjavo o odsotnosti navzkrižja interesov* potrdili odsotnost okoliščin, ki so ali pa bi lahko ogrožale neodvisnost in nepristranskost posameznega revizorja pri opravljanju nalog notranjega revidiranja v letu 2022, in tako, potrdili izpolnjevanje zahtev Standardov 1100, 1120 in 1130 glede osebne nepristranskosti ter oslabitve neodvisnosti in nepristranskosti.
- ❖ **Na osnovi zgoraj navedenega lahko potrdim organizacijsko neodvisnost notranjega revidiranja v letu 2022.**

MNENJE NADZORNEGA SVETA

MNENJE NADZORNEGA SVETA K POROČILU

MNENJE NADZORNEGA SVETA K LETNEMU POROČILU O NOTRANJEM REVIDIRANJU V LETU 2022

Nadzorni svet tekoče spremlja delovanje notranjega revidiranja preko podrobne obravnave prejetih gradiv Službe notranje revizije na sejah revizijske komisije in nadzornega sveta. V letu 2022 sta revizijska komisija in nadzorni svet obravnavala:

- Poročilo o notranjem revidiranju v drugem polletju 2021 na seji dne 14.2.2022, ki vsebuje tudi informacije o poteku spremljave priporočil;
- Letno poročilo o notranjem revidiranju v letu 2021 na seji dne 21.3.2022 ter podala pozitivno mnenje k letnemu poročilu;
- na seji 19.9.2022, sta podala soglasje k Izbiri zunanjega presojevalca kakovosti notranjega revidiranja in se seznanila z novo in poenoteno metodiko notranjega revidiranja v obliki Priročnika notranjega revidiranja ter obravnavala Poročilo o notranjem revidiranju v prvem polletju 2022, ki vsebuje informacije o poteku realizacije priporočil in uporabi zunanjih strokovnjakov s strani notranjega revidiranja;
- na seji 19.12.2022 pa sta obravnavala in podala soglasje k Okvirnem letnemu načrtu delovanja SNR v letu 2023.

Predsednik nadzornega sveta in predsednica revizijske komisije sta sodelovala z zunanjo presojevalko kakovosti notranjega revidiranja v okviru izvedene presoje. Izveden je bil tudi individualni sestanek z direktorico službe notranje revizije.

Letno poročilo o notranjem revidiranju v letu 2022 je nadzorni svet obravnaval dne 20.3.2022 in daje pozitivno mnenje k poročilu.

dr. Franjo Štiblar
Predsednik nadzornega sveta